

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Societatea ortodoxă-națională a femeilor române din regat

de Vasile Gan, protopresb.

III.

Voiu încheia acum analizările mele cu expunerea felului, cum e organizată și cum funcționează „Societatea ortodoxă-națională a femeilor române” din regatul român.

Născută fiind din inițiativă particulară, în fruntea ei stau tot persoane neoficioase. E pusă însă sub patronajul bisericii, ceea ce rezultă din faptul, că presidenții de onoare ai societății sunt cei doi mitropoliți ai țării românești, din București și din Iași. Societatea de altfel o conduce comitetul central, care-și are sediul în București. În fruntea comitetului e prezidenta, care are pe lângă sine ca membre inamovibile 14 doamne, și ca membri consultatori 10 bărbați clerici și mireni, cari se aleg, ori realeg din 3 în 3 ani. Locul vacant al vreunei membre inamovibile îl întregeste comitetul. Dintre cei zece bărbați coopțați, comitetul alege un viceprezident.

De atribuțiile comitetului central, care poate lucra și în secții de câte patru persoane, sub conducerea unei doamne din comitet, se țin următoarele: pregătirea regulamentelor speciale pentru comitetele parohiale și filiale, și supraveghierea activității acestora, administrarea averii societății, înaintarea rapoartelor către congres despre activitatea comitetului, convocarea adunărilor generale și a congresului, conferirea titlilor de onoare, ajutorarea copiilor buni, recompensarea preoților și a învățătorilor, cari se disting întru promovarea intereselor societății, ținerea legăturilor cu fruntași cari pot să aducă foloase societății, etc. etc.

Comitetele parohiale, supuse comitetului central, sunt formate din membri al căror număr se stabilește din cas în cas, după împrejurări.

Preoții și institutorii (învățătoarele) sunt membri naturali ai comitetelor parohiale. Comitetul își alege președintele și casieră, iar parohul e viceprezident și învățătorul secretar.

Comitetul parohial adună membri noi, încasează și administrează comitetului central taxele, ori apoi le folosește conform îndrumărilor primite dela comitetul central.

Sufletul societății îl formează comitetele acestea parohiale. Ele anchetează, ca să stabilească stările morale ale oamenilor, și ele caută să afle cauzele, pentru cari părinții își trimit copiii la institute străine. Ele fac propagandă pentru întoarcerea celor rătăciți iarăși la sinul bisericii dreptmăritoare. Țin ședință în fiecare lună, iar la finea anului fac raport și propuneri comitetului central.

Comitetele parohiale, cu delegații filialelor, și cu membrii comitetului central, țin o adunare generală, în luna Maiu, în scopul stabilirii unui program general de muncă. În luna Noemvrie a fiecărui an se ține apoi congresul. Acesta e cel mai înalt for, chemat să supravegheze activitatea comitetului și să-i aprobe raportul general anual. La congres pot participa toți membrii societății, cu vot decisiv. În desbatere pot să ajungă însă numai chestii, cari sunt trecute în ordinea de zi a congresului. Ședințele congresului le conduce președintele comitetului central, cu excepția casului, când la congres participă și vreunul dintre presidenții de onoare ai societății, ori ambii, când prezidenția are să o primească cel mai bătrân dintre presidenții de onoare.

Vedem deci, că conducerea societății e depusă în mâna celor două elemente, celor doi factori, cari și în România, ca și la noi, stau mai aproape de biserică și de interesele poporului: în mâna *femeii române* și a *clerului român*. Președinții și vicepreședinții se pot recruta. Femeile au

vot decisiv în comitetul central, în care ele formează majoritatea, iar în comitetele parohiale rolul clerului este destul de însemnat, aproape decisiv.

Ce se atinge de activitatea comitetului central, unde conducerea și rolul decisiv e al femeilor, ea nu poate fi trasă la îndoială, cunoscut fiind devotamentul, cu care damele române s'au pus în serviciul cauzei frumoase și însemnate. Nu numai numele ilustrelor matroane, cari dau parte din comitetul central, ne dau garanță suficientă în privința aceasta, ci și trecutul peste tot al femeii române e chizășia cea mai bună pentru zelul ei de a munci spre binele bisericii și al neamului.

Dar cum stăm oare cu devotamentul celui alt factor, cu devotamentul clerului? Aud lucruri neliniștitoare. Se vorbește, că clerul din regat nu se știe și nu se poate însufleți din destul pentru lucrările acestei societăți inaugurate cu atâta însuflețire! N'ar fi bine dacă ar fi așa. Gândească-se confrății de dincolo, că mare e răspunderea lor înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Gândească-se, că a lor ar fi datorința să facă tot ce s'a angajat societatea femeilor române din regat a face, prin urmare a lor e și mai mare datorința, de a ajuta din toate puterile, ca intențiunile bune ale societății să fie realizate, cauza sfântă a bisericii și a neamului să triumfeze.

Așa să fie!

Compromisul. Pertractările purtate din partea preșidentului camerei ungare, a domnului *Berzeviczy*, cu șefii partii *compromis*, încă nu au dat rezultate reale; dar ele cu toate acestea se continuă, și este speranță, că vor duce la bun sfârșit. Greutatea e, cum am spus în rândul trecut, *reforma electorală*, fiindcă nici un partid nu e destul de sincer în chestia aceasta și nu-și mărturiseste pe f'șă oredeul. Pentru a raporta Maiestății Sale Regelui despre pertractările purtate în chestia *compromisului*, a fost prim-ministrul țării, cu-

tele *Khuen-Hédervary*, la Viena, unde Duminecă a fost primit în audiență lungă de două ore din partea Monarhului, căruia i-a expus în mod amănunțit situația. Maiestatea Sa a luat raportul la cunoștință. Cu acest prilej domnul prim-ministru de comerț pe *Bethly László*, deputat dietal. Maiestatea Sa a acceptat propunerea.

Desfacerea triplei alianțe.

Vorba lui Bismarck, pentru a putea purta războiul să oer numai trei lucruri: *bani, bani și iarăși bani!* Și cum Turcia nu are bani, nici nu se mai gândește să scoată pe îndrăgneții Italiani din Tripolitania, cari acum rămân stăpâni pe această parte de lume, din care, cu bani, cu foarte mulți bani, pot se face un adevărat Canaan. Tripolitania rămâne deci în proprietatea Italiei, pe oare, cu toate că nici nu s'a prea întărit vărsare de sânge, o costă totuși ocuparea acestei provincii africane cam la 500 de milioane, bani pe cari îi va scoate ea cu bune interese din pământul fructifer al noii proprietăți. Se vede însă, că lumea nu e mulțumită, că așa de ușor a putut ajunge Italia în posesiunea acestei provincii! Și în prima linie nu sunt mulțumiți *pricienii*, domni din Berlin, cei ce stau în strânsă alianță cu Italianii. Incep deci a face propagandă pentru desfacerea triplei alianțe, adevărată pentru scoaterea Italiei din această alianță, în care să rămână pe viitor numai Germania și Austro-Ungaria. Iată ce scrie, anume, un ziar mare berlinez „*Berliner Tageblatt*” în chestia aceasta:

„Ce folos ne aduce nouă Italia? Nu știm nici un caz, când Italia a dat vre un sprijin diplomatic celor două puteri din tripla alianță; din contră, totdeauna am văzut-o în rândurile dușmanilor noștri. — Experiența ne-a învățat, că în momente de primejdie, ori de câte ori am cerut ajutor Italiei, a fost zadarnică cererea noastră. Ceva mai mult, Austria se aștepta în orice moment, ca în situații critice să fie atacată de pe la spate de Italia.

Pentru ce ne trebuiește nouă acest aliat făfarnic, care aduce foloase numai Italiei, iar pe noi ne obligă să-i venim în ajutor?

Dacă se va desfăce tripla alianță, relațiunile noastre cu Italia vor deveni mai sincere. Noi vom trăim cu Italia în bună înțelegere, iar în ce privește vișta culturală, vom comunitate cu Italia. Din punct de vedere politic însă nu mai permitem, ca Italia să ne conducă de nas,

FOIȘOARĂ.

Mănăstirile în Rusia.

Mănăstirile coreligionarilor Răsărit au făr de multe lipăuri, care au nevoie de îndreptare. Nu au însă numai lipăuri, ci și calități, care le fac în stare să-și menție oarecare prestigiu și să poată atrage persoane din înalta societate în sânul lor. Astfel nu e mult, de când marea-ducesă Elisabeta, soția marelui-duce Sergiu, care a fost ucis cu o bombă de dinamită în timpul revoluției de acum câțiva ani în Moscova, a părăsit vieșta societății și s'a făcut călugăriță.

Despre cazul marelui-duce în lum, ziarele străine au scris ca despre un fapt care nu se petrece des în viața oamenilor.

Ca această ocaz' une revista „*Internationaler Wochenschrift*” din Berlin (nr. din 6 August 1910) se ocupă de mănăstirile rusești. Ea zice:

„Faptul că marea-ducesă Sergiu a luat de curând sh'ima monehală și a devenit stareț a unei mănăstiri de maie rusești, a atras mai adânc atențiunea asupra mănăstirilor Rusiei, care, ca multe lucruri din împărăția țarilor, sunt încă puțin cunoscute în apus. Și totuși mănăstirile Rusiei joacă un mare rol în împărăția țarilor,

în cât pot fi de interes unele amănunte asupra acestor institute bisericesti și a vieții dintr'ânsele...”

După ceea ce e corespondentul din Moscova scrie în această revistă, bărbații nu pot fi admiși să îmbrace sh'ima monahală decât n'au 30 de ani, iar femeile decât n'au 40 de ani. Pe cei ce au intrat în această stare nu trebuie să-i mai lege nici o îndatorire către lume: Nici căsătoria, nici datoriri, nici vreo chestiune judecătorească. Doi soți se pot lepăda de lume în același timp. Dar nu trebuie să lase după ei copii minori.

Călugărul care și-a părăsit mănăstirea, nu-și mai poate căpăta vechea sa stare lumească: serviciul, onorurile și demnitățile de altă dată; el se întoarce în starea pe care a avut-o la naștere. El nu mai poate intra în serviciul statului și, mai înainte de a trece șapte ani, nu are voie să se stabilească în vreunul din orașele mari ori în guvernământul în care se află mănăstirea pe care a părăsit-o. Nici o călugăr nu are dreptul să stăpânească imobile, nici să facă negustorie pentru propria sa persoană.

Mănăstirile rusești sunt de două grade. Cele mai distinse și mai însemnate se numesc *lavre*, celelalte *mănăstiri*. Numirea de *lavră* vine din grecește, și însemnă mai întâi stradă, mahala. Din cele mai vechi timpuri ale bisericii orientale ea se dă

mănăstirilor formate dintr'un grup de pustnicii care împrăjmiau cu totul un spațiu lăuntric. Mai târziu mănăstirile se numesc astfel mai cu seamă ca locuri îngrădite de jur împrejur.

După însemnătatea lor mănăstirile rusești urmează șirul următor: Lavra *Peterskaia* din Kiev, a Sfântului Antonie, care în special e numită marea și minunata mănăstire a mântuirii; mănăstirea Treimii a Sfântului Serghie (Troicițaia lavra), la 64 de kilometri departe de Moscova; mănăstirea Sfântului Alexandru Nevskoi (Nevskoiava lavra); mănăstirea Înălțării la Cer a Sfintei Fecioare (Uspenskoia lavra) pe muntele Pociav în districtul Cremenest din guvernământul Volâniei. Și mănăstirea Cudov din Moscova, în care a fost înmormântat asasinatul mare-duce Sergiu, e numită lavră în documentele vechi. Azi însă nu mai este socotită în categoria aceasta.

Fiecare episcopie are cel puțin o mănăstire, al cărei stareț e de drept membru în administrațiunea parohială. Astăzi sunt în imperiu ca la 550 de mănăstiri, cu aproape 11,000 de călugări și 18,000 de călugărițe, deci cam 29,000 de persoane de amândouă sexele care aparțin clerului negru. Cu noii o tot însă populațiunea mănăstirilor trece de 50,000.

Și toate se vorbește în Rusia despre bogățiile mănăstirilor. Aceste bogății trebuie cunoscute mai de aproape. Unul

din cei mai buni cunoscători ai Rusiei și ai treburilor rusești, cunoscutul scriitor francez Leroy Beaulieu, a tratat și despre mănăstirile rusești, în opera se în trei volume „*L'Empire des Tsars*”. După dânsul mănăstirile și-au pierdut cele mai multe din pământurile lor. Dar averea micșoară, darurile care s'au adunat în curs de secole, au rămas încă în mâna lor. Nici în Italia, nici în Spania, nu se găsește ceva măcar pe departe asemănător cu strălucirea și podoaba celor ce se găsește în mănăstirile rusești. Aurul și argintul acopăr raclele moaștelor și catapitează. Icoanele și sfintele podoabe sânt literal presărate cu pietre scumpe. În veșmântăria dela Troicița toate aceste daruri, podoabe, vase scumpe, stofe grele, mărgăritare și opere de tot felul, care trec în mare măsură peste ceea ce trebuie serviciului bisericesc, au fost aşezate într'un muzeu, care în Europa n'are alt egal de cât veșmântăria patriarhală din Moscova.

Afară de aceste bogăți, bolțile Troiciței ascund încă, așa zicând, munți întregi de mărgăritare și pietre scumpe nelegate în metal. Aceste bogății aparțin iconelelor și sfinților; călugării sunt numai păzitorii acestor bogății, prin care sărăcia lor nu se schimbă întru nimic. (Va urma.)

referindu-se la convenția încheiată între noi.

Din aceasta nu mai dorim nimic, ne-am trezit, a fost destul.

Să se sfârșească tripla alianță!

Pe timpul crizei provocate cu ocazia anexării Bosniei și Herțegovinei, Germania și Austria au arătat, că sunt gata să țină piept înființării unei noi alianțe în Europa și să se sprijinească reciproc; Italia însă, cu toate că ne era aliată, a trecut în tabăra dușmanilor.

În viitor aceste relațiuni cu Italia trebuie să se schimbe.

Cu mult mai prețioase ne sunt nouă relațiunile amicale cu Tarzia și sperăm, că Italia în curând se va convinge, că a pierdut din cauza duplicității sale. Îi vom arăta, că în actualul conflict cu Tarzia, în curând vom da sprijin poporului țării, care va fi aliatul nostru.

E de prisos a spune, că oricât de serios e de altcum ziarul în care se scriu lucrurile acestea, acum nu are să fie luat în serios, pentru că, cum am spus, e numai izbucnirea unei invidii, care nu mai putea fi ascunsă, fiindcă Italia a pus mâna pe această bucată de pământ și nu — Germania! Acesta e sensul tânguirii ziarului berlinez, nu altul. Tripla alianță sigur că va rămâne în ființă și pe mai departe, în formațiunea și sub condițiunile de până acuma, pe lângă toate tânguirile, ori amenințările ziarului berlinez.

Din Bucovina.

Inaugurarea monumentului Împărătesei și Reginei Elisabeta.

În Cernăuț s'a făcut Duminică inaugurarea monumentului Împărătesei și Reginei Elisabeta, în prezența Arhiducelui Leopold Salvator, care a reprezentat la sărbătoare pe Majestatea Sa, Monarhul nostru, a autorităților publice, a misiunii speciale române și a unui public foarte mare. Misiunea română, trimisă anume de M. Sa Regele Carol la sărbătura aceasta, a fost compusă din domnul D. Greceanu, fost ministru, primar al orașului Iași, și din căpitanul Negruț.

La stația de graniță Ițcani misiunea română a fost primită de un funcționar înalt al guvernului din Bucovina, de șeful administrativ, precum și de un locotenent de uleni, în societatea cărora și-a continuat drumul la Cernăuț, unde a sosit Sâmbătă la orele 2 d. a.

La orele 3 a sosit apoi Arhiducele Leopold Salvator, pe care misiunea română l-a salutată la gară, în numele Regelui Carol. La orele 4 și jumătate Alțeta Sa a primit misiunea română în audiență.

Sara a fost banchet, la guvernatorul Bucovinei. A participat Arhiducele Leopold Salvator, misiunea română, I. P. S. Sa, Mitropolitul Repta și șefii tuturor diocastrelor. Arhiducele a toastat pentru Regele României, mulțămindu-i pentru trimiterea misiunii speciale la sărbătura aceasta, ceea ce formeză o probă nouă despre strânsa amicitie dintre cele două dinastii.

Sara misiunea română a asistat și la reprezentațiunea de gală, dată în teatru municipal.

Inaugurarea monumentului s'a făcut cu ceremonia obișnuită. Despre omagiile populațiunii din Bucovina și despre sosirea unei misiuni speciale române, Arhiducele Leopold Salvator a făcut raport telegrafic Majestății Sale, precum și despre aceea, că misiunea română a depus coroane pe monument, în numele Suveranilor români.

Majestatea Sa Împăratul și Regele Francisc Ioan I. i-a răspuns tot pe cale telegrafică, mulțămind populațiunii pentru omagii și spunând, că: „trimiterea misiunii din partea Majestății Sale, Regelui și Reginei României, la această sărbătoare, și depunerea de coroane pe monument din partea acestei misiuni, „nu a lipsit a mă impresiona în modul cel mai plăcut și de a mă însușesc de o deosebită grațitudine“.

Sub cursul sărbării Arhiducele Leopold Salvator a primit și dela castelul Peleş din Sinaia o călduroasă telegramă, trimisă de Regele Carol, căruia Arhiducele imediat i-a răspuns, exprimându-și mulțămirea celei mai devotate și comunicându-i, că „nu am lipsit de a raporta M. Sale Împăratului meu preșterioasă despre toate cele întâmplate“.

La toate ocaziunile potrivite muzica a intonat imnul regal român și imnul casei domnitoare austro-ungare.

Luni misiunea română s'a reîntors acasă.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Prin aceasta convoc On. preoțime din tractul Alba-Iulia la conferența anuală, care se va ține la 27 Octombrie v. a. c. în școala din Alba-Iulia oraș, cu următoarea:

Ordine de zi:

1. La 8 ore dimineața chemarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea conferenței, constatarea celor prezenți și constituirea.
3. Comunicarea circularilor consistoriale avizate pentru conferență.
4. Tema dată de P. V. Consistor: „Cum a îndeplinit preoțimea arhidiecezei cele 12 puncte din „Sfaturile arhieresti“, trimise la adresa fiecărui paroh prin pastorală dela 29 Iunie 1909 Nr. 7989 Prez. și ce rezultate practice a obținut, în sfera lor?“ Raport în scris la această temă va trimite fiecare preot, cel mult până la 8 zile înainte de conferență, la of. protopr., de unde se vor preda rapoartele spre referare păr. Ion Frânou.
5. Tema: „Care trebuie să fie ținuta preotului nostru, în toate referințele, pentru a-și câștiga respectul și încrederea deplină a poporului?“ de păr. Alex. Băieșan.
6. Tema: „Cum se pot înființa și administra mai bine fondurile de bucate, vin etc.“ de păr. Căndin Suciu.
7. Deciziune în cauza înființării bibliotecii tract. preoțesti.
8. Impărțirea tractului în „grupuri religioase“.
9. Designarea celor 2 preoți, cari împreună cu șeful tractual vor stabili ordinea de zi a viitoarei conferențe.
10. Propuneri.

Alba-Iulia, 30 Septembrie 1911.

Ioan Teculescu
protopresb.

Convocare.

Prin aceasta convoc conferența preoțesă a tractului Deva pe ziua de Luni în 24 Octombrie st. v. a. c. în Deva, cu următorul:

Program:

1. La ora 7 $\frac{1}{2}$ a. m. serviciu divin cu invocarea sf. Duh, sîvârșit de parohul Petru Mihut. Predica: „Despre rugăciune“ o va ține par. Alexandru Stoica jun.
2. La orele 9 $\frac{1}{2}$ a. m. deschiderea conferenței.
3. Constatarea celor prezenți și constituirea conferenței.
4. Discuțiune scurtă asupra serviciului divin și a predicii.
5. Comunicarea unor ordinațiuni consistoriale.
6. Prin ce mijloace s'ar putea de-ătura din biserică obiecte și obiceiuri contrare ritualului nostru, de par. G. Copos.
7. Modalitățile, prin care preotul poate îndemna poporul la ceretarea mai regulată a bisericii, de par. Adam Lula.
8. Raport despre conferențele religioase, prezentat de președinte.
9. „Atriciunile bisericesti și civile, și coordonanta lor“, de par. Alimpu Oprea.
10. Rapoartele despre activitatea dezvoltată de preoțime dela ultima conferență încoace. Raportor G. Guga.
11. Aceste rapoarte, precum și cele despre ținerea conferențelor religioase au să fie înaintate ofișului protopresbiterat până în 10 Octombrie v. a. c. sub pedeapsă de 5 cor. în favorul fondului protopresb.
12. „Înămănătatea catehizării în timpul de față, scăderile în felul cum se practică și de ce mijloace să se folosească catehet-paroh pentru sângerea scopurilor educative ale învățămîntului catehetic — în genere, și în special acolo unde nu este nici un fel de școală (conf. Circ. Cons. Nr. 5346/1911 Școl.)“ de par. Ioan Pops.
13. Discuție și deis asupra înființării unei foi populare.
14. Discuțiune asupra înființării unei biblioteci parohiale tractuale.
15. Alegerea unei comisii pentru compunerea programului conferenței viitoare.
16. Eventuale propuneri.

17. Alegerea a 2 verificatori a protocolului și închiderea conferenței.

Deva, la 26 Septembrie 1911.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

AMVONUL.

Predică,

rostită în biserică din Ghelariu (tractul Hunedoarei) la 2 Iulie n. cu ocazia slujirei în sobor,

de George Rain, preot.

(Fine).

Iată deo, iubitorilor, de ce vă cercețază de o vreme încoace mai des și a venit și astăzi la voi căpetenia protopopiatului nostru, mult onoratul nostru protopop, și ne-a adus și pe noi cu sine, pentru că să-i ajutăm a căuta, a afla și dacă e cu putință a aduce pe umăr în „strunga“ bisericii noastre ocea cea răătăcită!!

Acum știți de ce am venit la voi și astăzi! Să vă arătăm cu degetul nostru de adevărați părinți calea cea plină de spini și să vă îndemnăm a vă întoarce pe calea limpede și bună, care duce la fericeie vremelnică și la odihnă sufletească! Să vă arătăm urmele părinților și moșilor voștri, cari tot pe această cale au trecut prin valurile lumii la raiul desfătării. Să vă spunem, că acei fericiți părinți și moși ai voștri mai bucurau și-ar fi pus capul sub bardă, decât să se abată dela această cărare dnoătoare la fericeie! Glasul nostru e glasul părintelui cu durere de soarta fiilor săi și nu al „năimăntului“, care vă îndeamnă a vă abate dela cărările bătute de dragii voștri părinți! Am venit să vă deschidem ochii ca să cunoașteți binele și să pricopeți răul!

Am venit, să vă propoveduim adevărul!! Deci „cine va crede și se va îndrepta, măntuit va fi“. Iară în cazul, că și de astăzi înainte se vor mai ivi unii slabi de inger, cari să nu se întoarcă dela gândul păcătoș, dela calea răătăcită, inima noastră de părinți adevărați va sângera de durere pentru pierrea lor. Ștind însă, că datorința de părinte ne am făcut-o — în fața părintelui cerese, când ne va trage la socoteală pentru acei nenorociți, vom răspunde cu suflet ușurat: „Părinte Sfinte! De nu ne-am fi dus la ei și de nu le-am fi spus lor adevărul, păcat nu ar avea, dar căoi am fost i-am sfătuit și nu s'au îndreptat: răspuns nu avem pentru păcatul lor. Vrednici s'au făcut de pedeapsa Ta!“

Și acum, înainte de a încheia cuvântul meu și de a părăsi această casă dumnezească, cătră voi se îndreaptă glasurile noastre, ocea vrednice fiice ale neamului nostru! Cătră voi oinstite mame ale fiilor poporului nostru! Un neam întreg și chiar și alte neamuri vă admiră pe voi „pădurene“, căoi fală ați adus poporului românesc! O mare cinste v'a ajuns pe voi și prin voi întregul popor românesc! Să nu știți oare ce s'a întâmplat? Să vă povestesc.

În marele oraș al Aradului din mijlocul împărăției noastre, înainte de asta cu vre o doi ani, cei mai luminați bărbați și cele mai distinse femei a neamului, dorind a face cunoscută și străinilor hărnicia femeii române dela sat, au rânduit acolo o arătare de fel și fel de cusături și țesături lucrute de țărancele noastre din toate colțurile țării. În aceea arătare (expoziție) de lucruri de mână au fost și câteva rânduri de haine bărbătești și femești de pe aici, de prin „pădurile“ Hunedoarei. Și comisia aleasă ca să judece, care ar fi cel mai vechiu, cel mai original (băștinaș) și chiar mai împodobit port de prin cele multe colțuri de țară — a strigat în lungul și latul țării, că cusătura „pădurene“ hunedorene n'are păreche!! E cea mai frumoasă.

Chiar și premiul (cățiva galbeni), care trebuia dat celor mai prețioase cusături, cusătura ta l-a câștigat, iubită pădureancă! Ne închinăm vouă și vă închinăm o laudă, căoi ați dovedit și străinilor, că voi sunteți acelea, cari prin aoul vostru isteț, prin suveica voastră săltăreată și ușoară ca sborul de pasăre ne-ați păstrat din a-dănoa vechime adevăratul port vechiu românesc, precum și-a păstrat codrul verdeața și floarea mirosul! Dar acum ascultați iubitelor!

Să nu uitați, că precum trupul își are portul său, tot asemenea și sufletul își are haina sa... și aceea este legea și credința noastră gr.-ort. este botezul cu care ne-am botezat noi. Deci dacă voi ați ținut cu atâta tărie și ne-ați păstrat portul strămoșesc prin satele de ani, cu cât vi-e mai mare datorința, ca fiice ale bisericii, ca mame ale credincioșilor, ca să păstrați cu scumpătate și vestmintal sufletului... — legea noastră străbună? Și asta cu atât mai mult, fiindcă acest vestmânt — legea strămoșească — chiar și de am voi noi a-l schimba cu altul, nu să poate, fiindcă fiii și fiicele voastre să îmbrace cu acest vestmânt prin taina botezului; iar aceea o știți, că nime sub soare mai mult de cât odată nu poate fi botezat.

Deci vă sfătuiți părintește, să urmați pilda mamelor voastre, cari prin sutele de

ani păstrând portul nostru românesc, au păstrat cu aceeași scumpătate și legea noastră străbună.

Când te dăruiește cerul cu un fiu sau cu o fiică, — deodată cu hrana dintăiu varsă în sufletul fătului său și tăria ținării legea în care l-a botezat. Ad-ți a-minte dragă pădureancă de capul tuturor păcatelor — de lăpădarea legii — și când pentru prima dată desvăluindu-ți peptul, înținzi fiului tău laptele, roagă fierbinte pe Dumnezeu, ca de ispita acestui mare și neiertat păcat să păzească puilul tău în toată viața lui!!

Și acum, iartă-mi părinte să-mi ridice cătră Tine gazul meu slab și umilit!! Iartă-mi să-ți rostescă buzele mele nevrednice cuvintele dumnezești ale Celui unuia născut fiului Tău, rostite Te înainte de drumul greu spre Golgota: „Părinte, ce mi-ai dat mie — au dat lor“. Iartă-mi să-ți zic și eu: „Părinte cerese! Ce ai șoptit capului meu, prin duhul tău cel dumnezeesc, eu am arătat și am spus acestor credincioși ai Tăi!“

Am arătat lor „taina rânduelii Tale“. Sămânța dumnezeescului Tău cuvânt o am aruncat. Fă, ca aceea să, nu fi căzut pe piatră, nici în cale, nici în spini, ci în pământ bun. Trimite îndurate și ploaia darului Tău, ca să încolțească și răd vrednic să aducă, pentru ca apoi acești creștini să Te preamărească pe Tine în vechea Ta lege gr.-ort. astăzi și mâine, acum și totdeauna și până la sfârșitul veacurilor, Amin!

NOUȚĂȚI.

Sfințire de biserică. P. S. Sa Ioan I. Papp, episcopul Aradului, a sfințit Duminică biserică reșarată din comuna Bocsag, lângă Borosineu. În aceeași zi P. S. Sa Dr. Miron E. Cristea, episcopul Caransebesului, însoțit de P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta a plecat la Cluciova, în protop. Făgetului, unde a sfințit biserică de nou zidită.

Catedre nouă la universități. Din bugetul pe 1912 se vede, că guvernul nostru plănuiește să organizeze patru catedre nouă la facultatea de medicină din Budapesta, și anume pentru următoarele studii: istologia sistemului nervos, istologia patologică, diagnosticul boalelor interne și istoria medicinei. Se vor mai organiza două catedre la universitatea din Cluj, una la facultatea juridică și alta la cea de medicină.

Expulzarea unor ziariști. Corespondenții mai multor zăre italiene, cum se anunță din Constantinopol, împreună cu directorul agenției telegrafice italiene, au primit ordinul de a părăsi capitala Turciei. Ziariștii expulsați au și plecat Sâmbătă.

O reuniune kneippiană în Sibiu. Afăm, că aderenții din orașul nostru ai metodei de cură Kneipp se vor întruni într-o adunare generală, pentru a se constitui în reuniune. Adunarea se va ține într-una din Duminicile apropiate.

Descoperirea unui templu roman. Se vestește din Milano, că pe o colină din localitatea Buggiate s'au descoperit ruinele unui templu roman închinat lui Jupiter. Se crede, că acest templu este mai vechiu de două mii de ani. Descoperirea e de mare interes istoric, de oarece astfel de surori făcute chiar și de celebrul Teodor Mommsen, au rămas până astăzi fără rezultat.

Urcarea tarifei pe căile ferate ungare. Ministrul de finanțe anunță, că începând cu 1 Ianuarie 1912 se vor urca prețurile de călătorie pe căile ferate ale statului ungar. Guvernul speră să încasseze un plus de 22 milioane coroane din tarifa schimbată.

Principe din India în călătorie. În săptămâna trecută a venit la Cluj principele din India Hanul Juhuddin, cu soția sa și alți însoțitori. Principele călătorește cu automobilul și a sosit în Ardeal venind dela Londra.

Un institut central. Orașul Toledoo, pe vremuri un centru al culturii spaniole, va primi în curând un institut de cercetări asupra limbii și literaturii ebraice. Așezământul se va instala în vestita sinagogă „del Transito“, clădită în secolul al 14-lea și prefăcută mai târziu în casă catolică, ear din 1875 declarată de monument național. Institutul se va deschide în luna aceasta și va forma un centru al tuturor studiilor moderne ebraice.

Decorați. Cu prilejul serbărilor din Iași, Regele Carol al României a binevoit să confere mai multe decorații. Între alții au fost decorați: Teodor Tarnavski, profesor universitar în Cernăuți, Urban Iarnik, profesor universitar din Praga, Friedwagner, profesor universitar din Frankfurt, Teodor Stefanelli, conșilier al curții de casație din Cernăuți, F. Saghin, rectorul universității și Dr. Sextil Pușcariu, prof. univ. în Cernăuți, membru corespondent al „Academiei Române” din București, acest din urmă fiind ordinar „Coroana României” în gradul de comandor.

Fapta unui nebun. În comuna Cisnădie din apropierea Sibiului sunt plasați o sută de alienați pe la familia săsești și românești. Unul din acești nenorociți, cu numele Béla Föhlich, în etate de 22 ani, de naștere din Deva, a sărit și o sămăntură asupra îngrăzitorului și cu o sămăntură a izbit-o în cap. Femeea, greu rănită, mamă la mai mulți copilași, a fost transportată la spitalul civil din Sibiu. Făptuitorul Föhlich, împreună cu soțul său Iosf Török, un alt alienat, au fugit din comună și au dispărut în Dumbravă sau în părțile Rășinarului.

Monumentul unei scriitoare Dămicea treacă să inaugureze un monument în orașelul breton Vitre. Monumentul este o statuă ridicată în memoria unei scriitoare franceze, *Marchiza de Sevigné* (1626-1696). Scrierile sale, adresa e cătră fiică sa, sunt considerate ca modele de stil și de observațiuni adânci.

Duel între savanți Veste cunoscută se anunță din Paris. Doyen, marele chirurg parizian, și-a trimis martorii la profesorul Delorme. Martorii s'au întrunit pentru a stabili condițiunile duelului. Cei doi savanți se bat, fiindcă nu se pot înțelege asupra chestiunii microbilor.

Revoluție în China. Din imperiul cearec șase știri tot mai îngrijitoare. Câteva provincii s'au răscolit și au de gând să îngosească din nou din șchi și să proclame republica. În capitala Chinei este mare tulburare; militarii, în mare parte se înfrățesc cu revoluționarii. Conducătorul revoluției este fostul ofițer Iuniacerg, pe capul căruia guvernul a pus un preț de 300 de mii franci.

Locuitorii Rusiei. Comitetul de statistică al ministerului de interne rusec a publicat datele privitoare la numărul locuitorilor din împărăția nordului. Rusia are în 1 Ianuarie 1911 un total 163,800.000 de suflete. După naționalitate sunt: 65.5% ruși, 10.6% turco-tatari 6.2% poloni, 3.9% evrei. — Rusia în 1897 avea 127 milioane de locuitori.

De-ale chelnerilor. O mare mișcare s'a produs între chelnerii din Londra. Mișcarea este pornită împotriva baosișului Chelnerii pretind adecă să li se dea plată, ear nu daruri. Supărarea celor nemulțumiți este îndreptată și contra tovarășilor, cari sub titlul de „Zählkellner” fac câștiguri de 10—15 funți sterlingi pe săptămână, pe când chelnerii ordinari trebuiesc să se mulțumească cu un funt sterling.

Evreii în școlă din capitală. Elementul creștin din Budapesta este tot mai mult cutropit de iudovime. Elevii de religia mozaică însoriși atăzi la școlile medii ale capitalei ungare din cifra de 3673 (sau 45 procent) din 8244. În gimnaziile pentru fete raportul este și mai favorabil pentru evrei: dintre 790 eleve sunt nu mai puțin de 400 iudăice, adică 54 procente.

La fondul Andreiu baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor al „Reuniunii meseriașilor sibiieni”, au mai dăruit: Ana Simoneti n. Olariu, soție de pantofar (Săliște), 1 cor.; Ghenadie Bogoevici, protosincel (Budapesta), 2 cor.; Ioan Stoica, pantofar (Avrig), 1 cor.; Aurel Barbu, notar (Lancrăm), 20 bani; Constantin Moldovan, paroh (Cristian), în memoria fiului său și Miron, 1 cor.; cu plăria „Dzeu vede”, la convenirea din 27 Aug. o. cor. 8.41; Nicolae Talmăcean, ec., în amintirea soției sale și Paraschiva n. Stanciu, 1 cor.; din îdișele săracilor în Iul., Aug. și Sept. (2.66+4.02+3.01) cor. 9.69 și Vic. Tordășianu, prez. 10 bani.

Bioscopul Apollo, din piața Hermann, are tot la două zile program nou, variat și interesant. Reprezentații se dau la orele 6 și 8 sara, în zilele de lucru; iar în Duminică și serbători la 3, 4¹/₂, 6 și 8. În fiecare zi, cântă la reprezentație muzica militară.

Economie.

A 2-a expoziție de oi

aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului”.

I. Programul

expoziției de oi, ce se va ținea Duminică, la 22 Octomvrie n. 1911 în comuna Jina, cercul Mercurei.

1. În scopul de a înainta economia de oi „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului” va aranja la 22 Octomvrie n. 1911 în comuna Jina o expoziție de oi, având a se împărți de astădată Premiile agricole de două coroane, la care Reuniunea va avea drept contribuție cor. 300, puse la dispoziție de On. comisie economică a comitatului Sibiului, cu câte cor. 50 contribuție comuna politică și comuna bisericească Jina. Se vor mai împărți și eventualele sume destinate spre acest scop și dăruite de așezămintele noastre din comunele admise cu oile la expoziție.

Expoziția se va ține în exclusivitate la oi.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începând de la 10 ore înainte de amiază și până la 1 oră după amiază, când va urma premiarea.

Expoziția se va ține în grădina Rotariu (de lângă biserică).

3. La expoziție se primesc oile locuitorilor din comunele Jina, Poiana, Rod, Răchite, Strugari și Șugag.

Pentru oile aduse din afară de Jina, se cer pasapoarte în regulă.

Cerșarii trebuiesc proprietarii au să dovedească, că au ținut înșiși oile în timp de 1/2 de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de 5—20 capete; oile expuse în număr de 1—2 nu se premiază.

4. Primirea oilor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. Comitetul poate refuza primirea însă numai din cauze binecuvântate.

Oi cari nu pot servi la prăsierea mai departe, nu se primesc în expoziție și respective nu se premiază.

La fiecare grupă de oi comitetul aranjator alături o tabliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, rassa, genul, etatea numărul oilor și numele proprietarului.

Oile se așează în grupele, la cari aparțin.

5. Despre oile primite comitetul aranjator alcătuiește o listă generală, în care se petrec datele amintite la punct 4.

6. Exponenții sunt îndatorați a purta înșiși grije de oile lor și a le da hrana trebuincioasă.

7. Se vor distribui premii în valoare de 400 coroane, și anume:

A) Pentru oi, berbeci, noatini și noatine, cor. 200 în bani, precum urmează:

Grupa I. Rasa țurcană și țigăre:

a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 15 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 8 cor., și 2 premii de câte 5 coroane.

b) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 15 cor., 1 premiu de 10 cor. și 1 premiu de 8 coroane.

c) noatini, noatine și miei: 1 premiu de 10 cor. și 3 premii de câte 5 cor.

Grupa II. Rasa stogoșe și bărsană.

a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 15 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 5 cor., și 2 premii de câte 5 cor.

b) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 15 cor., 1 premiu de 10 cor. și 1 premiu de 6 cor.

c) noatini, noatine și miei: 1 premiu de 10 cor., 3 premii de câte 5 cor.

B) Pentru Societatea oierilor din Jina ce se va alcătui, o mașină de tuns lână, în preț de cor. 130.

C) Pentru cei mai buni baod (băcițe), cari au dat dovezi de hărnicie în facerea cașului, iar în privința curățeniei în stăni și cășerii pot fi luați drept pildă de urmat, cor. 40.

D) Pentru cei mai buni 4—5 câni de turmă (ciobănești) cor. 30.

II. Premiarea.

1. În scopul premierii, comitetul central al Reuniunii agricole a numit juriul constând din domeni: Ioan Chirca, prim notar în Săliște, viceprezident al Reuniunii, totodată prezident al juriului; Dr. Arnold Brukner, prim pretor Mercurei, totodată reprezentant al comisiei econ. comitatense; Avram Pecurariu, protopresbiter, Dr. Nicole Schiau, avocat, ambii din Mercurea; Ioan Băncu, avocat, ambii din Cosoiu, conferențiarul „Asociațiunii”; Dr. Vasile Stan, Nicolae Iosif și Victor Tordășianu, toți din Sibiu; Ioan Șerbu, Nicolae Dobrotă și Ilie Dobrotă, parohi;

George Bărbat, notar; Ilie Georgescu, dir. școl., Ioan N. Oprescu, Nr. 328, econ, Rodul Vraciu, inv., Nicolae Munteanu, Nr. 1116, econom, toți din Poiana; Dumitru Pamflociu, paroh, Nicolae Oprescu, notar Constantin Strenle, fost premar, Ioan Sava, dir. școl., Nicolae Pamflociu, primar Ioan Păcală, inv., Nicolae Vlad Stezar, paroh și Pamfilie Prodat Constantin, toți din Jina; Dionisie Filaga, notar Constantin Ghise paroh, Vasile Dobrescu, inv. și Ioan P. Dobrescu, econom, toți din Rodu; Ostavian Berghazar, notar, George Perian, paroh Teodor Ciurhenda, inv. și 4 economi din Șugag, cari se vor alege în ziua expoziției; Ioan Ghise, paroh, Ioan Raica inv., Mazim Vulco, paroh și câte 3 economi, din Răchita și paroh Strugari.

Membrii absenți sau împedecați dela vot se înlocuiesc prin suplenți.

2. Na est iertat a funcționa nimeni ca juror, când este vorba de oile proprii, sau de ale rudeniilor mai de aproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a oilor expuse, examinează pe rând și cu deosebită luare aminte fiecare grupă și apoi se consultă asupra premiării, îngrijindu-se ca publicul și exponenții să nu înrăurească cătuși mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința, ce urmează examinării, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărând cu majoritate absolută de voturi.

Prezidentul votează întotdeauna. La caz de voturi egale decide soarta.

Asupra fiecărei premiări se votează deschilnit.

5. Exponenții de premiat se petrec în o listă separată care, odată stabilită, se sub scrie de prezident și secretar, precum și de doi membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor urmează a se face în mod sărbătoresc, ținându-se mai întâi un conferența d-lui I. Banciu, cassarul „Asociațiunii” despre Culoarea oilor praste tot și despre valorizarea lânii indeosebi.

Exponenții premiați adevăraș primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica „Adevăraș primirea în regulă a premiului”.

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul, subscris de prezidentul și secretarul juriului, se păstrează în arhiva reuniunii.

III. Dispozițiile de premiare.

A. În general.

1. Scopul expoziției este mai ales a urni și încuraja adevărată propagare în economia oilor. Drept aceea, în privire se va lua nu atât înțelegerea vândută de a străluci cu oi de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea oilor de prăsilă, hărnicia și inteligența devedită în realizarea scopului urmării.

Prin urmare, oile altocum defectuase încâtva, se pot premia în rând cu oile oarecum desăvârșite. Intervenind împrejurările de mai sus chiar și întâietate se va da oilor de a doua mână. Dar nici măcar în totală lipsă de altele mai bune, nu este iertat a premia oi hotărât rele sau având scaderi însemnate.

3. Dacă uture grupă nu cuprinde îndestule oi vrednice de premiat, premiile ce ar prisosi, se pot destina pentru o altă grupă. Premiile, care, din una sau altă cauză, nu s'ar fi împărțit, se adaugă la fondul reuniunii.

4. Aceia, cari au prăsit înșiși oile, vor avea întâietate față cu aceia, cari au expus oi prăsite de altoineva.

Nimeni nu poate fi premiat, care n'a ținut oia în grija proprie 1/2 an cel puțin.

5. Aceiași exponent nu poate d bândi decât un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premiat în uture grupă, concurenții din altă grupă au întâietate, presupunând că oile lor sunt deopotrivă.

B. În special.

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales oile, cari intrunesc în mare măsură însușirile oilor mari, puternice, frumoase la trup, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu oile corate se va de întâietate oilor de rassă curată.

2. Într-o rasă de oile care în îngăduie premiarea, se numără: trup bolnavicios, murdar, cu totul slăbit sau cu boale înăsuțate, cum și scaderi cari urăte de lărea (d. e. un corn rupt, rane supăte etc.)

3. Ca semne de lapte mult se consideră trup prolongit, piept larg, uger plin și mare și nu prea cărnos, xioi prea gras, înzestrat cu păr scurt și moale și având țipe moi, groase lungi, deopotrivă de mari, pielea molatică, privire blândă.

4. Ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales oile trunchioase, lungi, spă-

toase, cu capul mic, oase supțiri, piept larg și cărnos, solduri deosebit, coapsă lătăreșă, piele mișcăcioasă, lână moale.

5. Întâietate se cuvine mai ales oilor mari, cărnoase, lăptoase și bogate în lână, frumoasă și subțire, moale și lungă; deasemenea se cuvine întâietate oilor de soiu vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

6. Rassa țigăre și stogoșe se preferă rasei bărsană (țurcană).

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”, ținută la Sibiu, în 7 Octomvrie n. 1911.

Pant. Lucuța

prez.

Vic. Em. Tordășianu

secretar.

Teatru.

Mercuri, se dă farsa „Glück bei Frauen”, iar Joi „Der Gardeoffizier”, comedie.

Cărți și reviste.

„Vatra Școlară”, revistă pedagogică, nr. 8 (Octomvrie) a apărut cu următorul cuprins: Ioan Teculescu: Imn la centenarul seminarului „Andreian”. — Vas. Stan: Seminarul „Andreian”. — Dr. P. Pipog: Dr. W. Rein și sistemul său pedagogic. Sica: Notițe referitoare la metodică religioasă. — Din viața școlară: Jubileul seminarului „Andreian”, de T. Necesaștea farmaceutică, de N. Bembea. — Din viața dascălească: Răspuns la „reflexiunile onisatorilor din tractul Turda”, de Dr. Onisator Ghibu, ref. școl. Rara avis, de I. Crișanu. — Dare de seamă, de Verus. Informațiuni: Adunări învățătorești. Situația școlilor maghiare din România. Învățătorul. Desvulgarea capacității intelectuale a elevilor. Reforma învățământului primar în Italia. Tolstoi și pedepsele școlare. Înștiințări. — Bibliografie. Redactor: Dr. V. Stan, profesor seminarial. Redacția și administrația: Sibiu, str. Măcelarilor nr. 27. Abonament: Pe an 8 cor. în patrie, 10 cor. în străinătate. Pe jum. an 4 cor. în patrie, 5 cor. în străinătate.

Conferențele învățătorești.

Convocare.

În Consistoriul Prea Ven. Consistor din 2 Iunie a. c. Nr. 1846 Școl. convoc pe toți învățătorii și catheții noștri din protopresbiteratele Deva și Hunedoara, la conferența învățătorească tractuală, ce se va ține în Deva Luni și Marți în 17 și 18 Octomvrie st. v. a. c., în școala noastră confesională, cu următorul

Program:

1. Serviciul divin împreună cu chemarea Duhului sfânt la 8 ore a. m.

2. Deschiderea conferenței prin comisarul consistorial.

3. Constatarea celor prezenți și constituirea asupra.

4. Studiu în prezența din Religie al singuraticilor clase, pe baza planului de învățământ și a îndreptarului metodic, și anume:

a) Pentru ol. I. cu o lecție practică: Sabin Bogdar.

b) Pentru ol. II. Petru Doroga.

c) Pentru ol. III. cu o lecție practică: Nicolae Igne.

d) Pentru ol. IV. Silviu Petruțoiu.

e) Pentru ol. V. și lecție practică: Ioan Petrovi.

f) Pentru ol. VI. Ioan Cămpian.

5. Dare de seamă despre manualele de Religie și metodică învățământului religioasă, despre sf. Scriptură, ca mijloc de învățământ și despre necesitatea unei biblii școlare: de Ilariu Talburean.

6. Educația religioasă în școală și în biserică cu ajutorul cântărilor bisericesti, a tablourilor religioase, a mergării la biserică și a serbărilor școlare: de Avram Lasău.

7. Dare de seamă despre activitatea extrașcolară a învățătorilor din ambele tractate — pe baza singuraticilor rapoarte, cari le va prezenta fiecare învățător în I a ședință, — de Ioan Cămpian.

8. Dare de seamă despre starea învățământului în tractate, de comisiunea permanentă.

9. Dare de seamă despre mișcarea pedagogică-literară la Români în anul școlar 1910/1911, de Ioan Cămpian.

10. Alegerea comisiei permanente.

La conferență sunt obligați a participa toți învățătorii, unde est heții și toți proeții din comunile, unde nu este școală.

Deva, 26 Septemvrie 1911.

Dr. Ioan Dobre

protopop.

Nr. 40/1911.

(400) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului întâi de învățător la școala noastră confesională din **Dăișoara**, protopresbiteratul Cohalmului devenit vacant prin moartea fostului învățător Părtene Mihailă, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Salar fundamental de cor. 1000, din care cor. 600, se vor plăti din repartitie pe popor și din „cassa proprietarilor“, iar restul de cor. 400, precum și cvinevenalele se vor cere dela stat. Locuință corespunzătoare în edificiul școlii și doi (2) stângini de lemne pentru încălzit, aduse la școală.

Alesul va fi îndatorat ca împreună cu celalalt învățător să cânte la strană utrenia din Dumineci și sărbători, iar la sf. liturgie să cânte răspunsurile cu copii.

Cererile de concurs instruite conform legii, se vor trimite la oficiul protopresbiteratului Cohalmului, iar concurenții se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Dăișoara, din ședința comitetului parohial ținută la 25 Septembrie st. v. 1911.

Ioan Mihailă   **Ioan Pulca**
paroh și președinte.   jud. și notar.

Nr. 444/1911 văzut și aprobat:

Ioan Bercean
adm. protopresb.

Nr. 539/1911.

(401) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al IV-lea de învățător, sistemizat la școala din **Daia**, protopresbiteratul Șeșeșului, se publică concurs cu termen 30 de zile, dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

a) Salar fundamental: 600 Cor. dela comuna bisericească și 400 cor. întregire dela stat.
b) Cuartir și grădină în natură sau re-lut în bani.

Învățătorul e dator a conduce Dumineca și sărbătoarea copiilor la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul susindicat, subsemnatului oficiu protopresbiteratului, și înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică spre a și arăta dexteritatea în cântări.

Șeșeș, 30 Septembrie 1911.

Oficiul protopresbiteratului Șeșeșului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopresb.

Nr. 432/1911.

(402) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. II a **Lăpușului-superior** din tractul Dobrei, în înțelesul decisului consistorial dela 31 Maiu a. c. Nr. 6448 Bis. — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Se observă că în lipsă de concurenți calificați pentru parohie de cl. II-a vor fi candidați și cei cu calificățiune inferioară. Emolumentele împreună cu acest post sunt cele computeate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Reflectanții la acest post au a-și înainta cererile de concurs instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu în timpul indicat, și a se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a-și arăta dexteritățile în cele rituale și a face cunoștință cu poporul.

Dobra, la 1 Octombrie 1911.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioșif Morariu
protopop.

Nr. 877/1911 protopresb. (397) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. a III-a **Zoltan** protopresbiteratul tractului Sighișoara, devenit vacant prin pensionarea parohului George Vătășan, se publică în conformitate cu veneratul ordin consistorial din 13 Septembrie a. c. Nr. 11,121. Bis. concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“, pe lângă emolumentele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat, cu observarea, că intravilanul parohial pe jumătate, rămâne în senzul venerabilei rezoluții Consistoriale dte 12 Iulie a. c. Nr. 7344 Bis. în folosința parohului pensionat pe restul vieții sale.

Petenții vor subțerne suplicile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteratului și cu în cunoștințarea protopresbiteratului întru totul se vor prezenta în sfânta biserică în vre o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta și cuvânta, eventual celebra.

Sighișoara, 27 Septembrie 1911.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernat.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Picăturile de stomach ale lui Brădy

cu
Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire

de aceea numite „Picături de stomach de Mariazell“, sunt probate în decurs de 30 ani și aflate ca cel mai bun mijloc contra ori ce fel de greutate la mistuire, arsură în stomach, constipație, durere de cap și stomach, greață, colică, insomnie, anemie și gălbănare etc. Se găsește în farmacii cu prețul — 90 bani și C. 1-60. 6 sticle cu C. 5-40, 3 sticle duble C. 4-80, trimite franco fabricantul C. Brădy, farmacia „La Regele Ungariei“, Viena I. Fleischmarkt II. Depozit Nr. 5. — A fi cu atenție la marca de scutire cu Maica Dnului de Mariazell, embalage roșie și subscriere ca aici pe clișeu. (4) 18-25

În Sibiu se află în depozit la: August Teutsch, Carl Morscher, Guido Fabritius.

Nr. 349/1911

(390) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățător: de curând vacant dela școala comunei bisericești **Certege** în protopopiatul Cămpenilor se publică concurs nou cu termenul 15 Oct. 1911 st. v. Venitele sunt: 1000 cor. salar, 600 cor. dela cassa bisericești și 400 cor. dela stat, locuință cu grădină.

Cinceniile se vor da după serviciul la aceasta școală și învățătorul e dator a cânta în strană a învăța elevii cântările liturgice și dacă va putea forma cor bisericesc, atunci va primi o remunerație deosebită.

Doritorii a ocupa acest post să trimită concursesele cu documentele recerute la subsemnatul oficiu.

Cămpeni, 24 Sept. 1911.

Romul Furdul
protopop.

Pictorul D. N. Cabadaieff

cu studii academice și în deosebi specializat în pictura bisericească după ce a pictat aici în Ardeal câteva biserici în mod artistic, s'a așezat în comuna Seliște, comitatul Sibiului, unde primește comenzi, relativ la pictură bisericească. Adecă: Iconostase, steaguri, epitații, icoane singuratică, și întreaga biserică.

Doritorii au a se adresa la:

D. N. Cabadaieff

(389) 3-

strada Valea

Szelistye—Szebenmegye.

Căștiul cel
ma mare ev.
600,000 M.

**Anunț
de noroc!**

Căștiurile
le garan-
tează statul.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg a marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Căștiul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Cășt. principale à
Mărci 560,000	Mărci 300,000
” 550,000	” 200,000
” 540,000	” 100,000
” 530,000	” 60,000
” 520,000	” 50,000
” 515,000	” 45,000
” 510,000	” 40,000
” 305,000	” 30,000
” 303,000	” 20,000
” 302,000	” 15,000
”	” 10,000

f. a. m. d.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 căștiuri și 8 premii, așa că aproape

Jumătate din toate losurile trebuie să câștige

Căștiurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de tragere provăzută cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a căștiurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficiosă de tragere.

Căștiurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

27 Octombrie.

Samuel Heckscher senr.

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr. Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi (un los întreg à M. 6 — (K 7-—)
” de jum. à M. 3 — (K 3-50)
” un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(389) 5-16

UN MILION coroane

cel mai mare câștig din lume!!...

Cel mai bun sistem de păstrare

împreună cu celea mai extraordinare șanse de câștig pentru sărac și bogat îl prezintă fără doar și poate obligațiunile de câștig dela

Banca Hipotecară Ungară și Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie, căci ambele au celea mai multe trageri anual, totodată celea mai mari câștiguri din lume și pe lângă toate acestea fiecare loz trebuie să se tragă și să câștige necondiționat. Deci nici un risic, nici o pierdere!!...

9 trageri anual!!...

Căștiurile principale:

Cor. 1.000.000, 500.000, 400.000, 300.000, 2 de 200.000, 100.000, 2 de 75.000, și o mulțime de 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 10.000, etc. etc.

Proximele trageri vor fi în

25 Octombrie și 27 Decembrie a. c.,

ieșind la sorti cu ocaziunea din urmă căștiul principal de

UN MILION.

Pentru a înlesni fiecui cumpărarea acestor obligațiuni de câștig le vindem de prezent ambele în grupă, — adecă din fiecare câte o bucată, — pe **38 rate lunare consecutive à 10 coroane.**

Deja după achitarea ratei prime participă cumpărătorul la proximele trageri, iar achitând ratele regulat, va participa la **9 trageri anual** cu câștiguri de peste **3½ milioane cor.**

Vindem aceste oblig. de câștig și singuratică și anume celea dela **Banca Hipotecară Ungară** pe **35 rate lunare à 6 cor.**, iar celea dela **Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie** pe **35 rate lunare à 5 cor.**

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de odată, îi evităm a 4-a rată gratuit!!...

Grăbiți cu comanda, căci tragerile viitoare sunt la ușe! —

— Nu lăsați ocaziunea să treacă! Puneți mâna pe noroc!!..

— Prospekte și explicări trimitem la dorința oricui gratis și franco.

— Se caută agenți în provincie. —

Cu deosebită stimă:

Ústredná Banca Účastinný Spolok,
Budapest V., Sas-u. 24 sz.

(361) 7-7

A apărut și se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană:

Octavian Goga, **Insemnările unui trecător**, crâmpie din sbuciumările dela noi. Prețul 3 cor. în România Lei 3-50, porto 30 fil.

N. Iorga, **Serbările dela Blaj**. Insemnătatea lor politică, culturală și literară, à 30 fil. porto 5 fil.

N. Iorga, **Un biruitor**, Radu Vodă Șerban, à 50 fil. porto 5 fil.

N. Iorga, **Tulburările bisericești și politicianismul**. O cuvântare și articole. Prețul 75 fil. porto 5 fil.

Al. Ivan Constantinov, **Bai Ganciu** sau minunate povestiri despre un bulgar din zilele noastre. Traducere de St. G. Sergent. Prețul 60 fil. porto 10 fil.

Rudolf von Gottschall, **Trădătorul**, traducere din limba germană de Alexandru Frunzescu. Prețul 30 fil. porto 5 fil.

Goethe, **Hermann și Derotea** traducere în hexametru de Maria Baileșcu. Prețul 80 fil. porto 5 fil.

A APĂRUT CALENDARUL JUBILAR AL POPORULUI ROMÂN

... (BUDAPESTA, VII., ISTVÁN-UT 11) ...

pe ana. vișect 1912. — Cuprinde pe 216 pagini, format octav mare: peste 100 de articole și articolași literari, economici, beletristici, statistică, glume, caricaturi, între cari cea mai reușită: „Gurdea reîntors la vechea lui letterie“

125 ilustrațiuni dintre cari 19 tipărite pe hârtie velină, reprezentând porturi naționale și vederi dela serbările jubiliare din Blaj. Copertă admirabilă tipărită în trei colori. Desemnat de artistul Ary Murnu din București.

Călăuz în Budapesta. Important pentru oricine (ziua audienței), oficiilor de stat, clinicilor, spitalelor, deputaților români, a funcționarilor români din ministerii și a românilor din Budapesta în general. Conspicuit exact al tuturor advocaților români din Ungaria și o mulțime de alte lucruri de folos.

Prețul 40 fileri. plus porto 10 fil. Comercianții și vânzătorii primesc 25% rabat. Comenzile să se adreseze la Administrația „Foi Poporului Român“, Budapesta, VII., István-ut 11.